Krimināprocess Nr.11096060417
Lieta K68-0381-17/26

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2017.gada 21.aprīlī

Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesas
tiesnese D.Treija,
piedaloties prokurorei M.Griķei,
izskatīja atklātā tiesas sēdē krimināllietu, kurā

/pers. C/, personas kods /personas kods/,

apsūdzēts Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.
Tiesa konstatēja

Aprakstošā daļa

/pers. C/ izdarīja zādzību nelielā apmērā šādos apstākļos:

2017.gada 20.martā plkst.20.00 /pers. C/, atrodoties AS "Prisma Latvija" piederošā veikala "PRISMA" tirdzniecības zālē Kurzemes prospektā 3 Rīgā, mantkārīga nodoma vadīts, paņēma gaisa atsvaidzinātāja "Wunder Baum Invisi Vanilla" iepakojumu 3,99 *euro* vērtībā, kurā atradās četri gaisa atsvaidzinātāji, un domājot, ka viņa darbības neviens nenovēro, saplēšot iepakojumu, izņēma no tā gaisa atsvaidzinātājus un ielika tos bikšu kabatā, bet saplēsto iepakojumu paslēpa kurpju kastē citā veikala nodaļā. Pēc kā /pers. C/, turpinot savas darbības, paņēma melnas krāsas sporta bikses "Puma" ar drukātiem burtiem "1968" 39,99 *euro* vērtībā un devās uz pielaikošanas kabīni, kur domājot, ka viņa darbības neviens nenovēro, paņemtās bikses pavilka zem savām biksēm, pēc kā izgāja no veikala tirdzniecības zāles. Tādā veidā /pers. C/ slepeni nolaupīja AS "Prisma Latvija" mantu 43,98 *euro* vērtībā.

Ar šādām darbībām /pers. C/ izdarīja Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Iztiesāšanas laikā apsūdzētais savu vainu visā viņam izvirzītajā un tiesas sēdē uzturētajā apsūdzībā Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā un izdarīto nožēloja, kā arī pilnā apjomā atzina cietušā pieteikto kaitējuma kompensāciju. Lūdza neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, norādot, ka viņam pilnībā saprotama pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālā būtība un sekas.

Prokurore uzturēja apsūdzētā lūgumu – neizdarīt lietā pierādījumu pārbaudi.

Motīvu daļa

Tiesa, izskaidrojot procesā iesaistītajām personām pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas procesuālo būtību un sekas, atbilstoši Krimināprocesa likuma 499.pantam nolēma neveikt lietā pierādījumu pārbaudi, jo apsūdzētais atzīst savu vainu visā viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas, pieteica lūgumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu un piekrita šādas pārbaudes neizdarīšanai, turklāt arī tiesai pēc krimināllietas materiālu pārbaudes nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu viņam izvirzītajā un uzturētajā apsūdzībā.

Tiesa atzīst, ka apsūdzētā darbības ir kvalificētas pareizi un viņa vainīgums ir pierādīts pilnībā, līdz ar to /pers. C/ atzīstams par vainīgu un sodāms Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā.

Atbilstoši Krimināprocesa likuma 527.panta trešās daļas nosacījumiem, pierādījumu analīze un to uzskaitījums spriedumā nav nepieciešams.

Krimināllikuma 46.panta otrā daļa noteic, ka nosakot apsūdzētajam soda veidu, tiesa ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Saskaņā ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu apsūdzētā 2017.gada 20.martā izdarītais noziedzīgais nodarījums pēc Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas klasificējams kā tīšs mazāk smags noziegums.

No apsūdzības faktisko apstākļu izklāsta izriet, ka apsūdzētais ar tiešu nodomu un apzināti prettiesiskām darbībām ir vērsies pret īpašumu, apdraudot cietušā AS "Prisma Latvija" mantiskās intereses, prettiesiski iegūstot īpašumā svešu mantu nelielā apmērā, nodarot cietušajam mantisku zaudējumu, par ko lietā pieteikta attiecīga kaitējuma kompensācija 3,99 *euro* apmērā, jo nozagtā prece par 39,99 *euro* ir atgūta bez bojājumiem un nodota cietušajam tālākai realizācijai.

Tiesas sēdē, pārbaudot apsūdzētā /pers. C/ personību raksturojošos datus, noskaidrots: dzimis /datums/– Rēzeknē, Latvijas Republikas pilsonis (lietas 39.lapa), neprecējies, apgādībā esošu personu nav; ir reģistrēta deklarēta dzīvesvieta /adrese A/, Rīgā, LV-1063 (lietas 40.lapa), taču pēc apsūdzētā vārdiem – dzīvo faktiskā dzīvesvietā /adrese/; ar vidējo izglītību (lietas 47.lapa); ir reģistrējies Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieks; vienīgie šā brīža ienākumi ir bezdarbnieka pabalsts 480 *euro* apmērā, taču 2017.gada 20.aprīlī ir uzsācis darba tiesiskās attiecības mazkvalificētā darbā, lai gan nav konkrētu ziņu no darba devēja par darba līguma noslēgšanas iespējamību; veselības traucējumu nav; 2015.gadā reģistrēts viens administratīvais pārkāpums (lietas 42.lapa); iepriekš nesodīts (lietas 41.lapa).

Tiesas sēdē apsūdzētais, atzīstot savu vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, nevarēja sniegt objektīvu skaidrojumu savai prettiesiskai rīcībai, vien norādīja, ka zādzību izdarīja neapdomīgas rīcības dēļ – nebija naudas, bet iepatikās preces, kuras nolēma nozagt.

Krimināllikuma 5.panta pirmā daļa paredz, ka nodarījuma (darbības vai bezdarbības) noziedzīgumu un sodāmību nosaka likums, kas bijis spēkā šā nodarījuma izdarīšanas laikā.

Spēkā esošajā likuma redakcijā noteikts, ka par Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu soda ar brīvības atņemšanu uz laiku līdz vienam gadam vai ar īslaicīgu brīvības atņemšanu, vai ar piespiedu darbu, vai ar naudas sodu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturtās daļas noteikumiem – brīvības atņemšanas sodu par krimināpārkāpumu un mazāk smagu noziegumu piemēro, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem.

Tiesa, nosakot apsūdzētajam soda veidu, ievērojot Krimināllikuma 46.panta otrajā daļā norādītos soda veidu ietekmējošos apstākļus, atzīst, ka Krimināllikuma 35.pantā definētos preventīvos soda mērķus ir iespējams panākt /pers. C/ par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, nosakot Krimināllikuma

180.panta pirmajā daļā brīvības atņemšanai paredzēto alternatīvo soda veidu – piespiedu darbs.

Izvērtējot izvēlētā soda veida lietderības aspektu, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir iepriekš nosodīts; jaunus likumpārkāpumus, tajā skaitā administratīvos, nav izdarījis; apsūdzētajam piemīt paškritiska attieksme pret izdarīto; atrodas ekonomiski aktīvā darbspējīgā vecumā un ir uzsācis darba tiesiskās attiecības; bez veselības traucējumiem. Tāpat lietas materiālos nav informācijas par kādām apsūdzētā sociālām novirzēm vai negatīvām parādībām (alkoholisms, narkomānija), kas nelabvēlīgi ietekmētu viņa tiesisko un sabiedrisko apziņu, tādēļ tiesa secina, ka konkrētajā gadījumā tieši piespiedu darbs, kas no ekonomiskā, sociālā un morālā aspekta ir izdevīgs soda veids gan sabiedrībai kopumā, gan cietušajam un arī apsūdzētajam, sasniegts tā piemērošanas mērķi, jo savā būtībā veiks ne tikai apsūdzētā audzinošo un preventīvo funkciju, bet /pers. C/ šo sodu izjutīs arī reāli, liekot apzināties savas prettiesiskās rīcības sekas, tā kā piespiedu darbs ir saistīts ar likumā noteiktiem personas tiesību un brīvību ierobežojumiem, lai vainīgais saņemtu reālu sodu par konkrētiem nodarījumiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešās daļas prasībām, nosakot apsūdzētajam soda mēru, tiesa ņem vērā atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu tiesa par apsūdzētā atbildību mīkstinošu apstākli atzīst savas vainas vaļsirdīgu atzīšanu un izdarītā nožēlošanu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu tiesa apsūdzētajam atbildību pastiprinošus apstākļus nekonstatē.

Tāpat tiesa ņem vērā, ka apsūdzētais ir izmantojis Kriminālprocesa likuma 21.pantā paredzētās tiesības uz sadarbību ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto personu, kas izpaudusies vienkāršāka procesa veida izvēlē, tādā veidā nodrošinot efektīvāku krimināltiesisko attiecību taisnīgu noregulējumu, taču tas nav atzīstams par patstāvīgu atbildību mīkstinošu apstākli Krimināllikuma 47.panta izpratnē, bet tiek ņemts vērā pie soda noteikšanas, jo saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu – viens no kritērijiem, lai krimināllietu varētu izskatīt bez pierādījumu pārbaudes, ir apsūdzētā vainas atzīšana un izdarītā nožēlošana.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka apsūdzētajam ir atzīts viens atbildību mīkstinošs apstāklis un nav konstatēti atbildību pastiprinoši apstākļi; nozagtās mantas vērtība nesasniedz pat astoto daļu no valstī noteiktās vienas minimālās mēnešalgas apmēra, turklāt uzskatāms, ka zādzībai varētu piedēvēt gadījuma raksturu; ar lietas materiāliem apsūdzētajam nav konstatēti tādi veselības traucējumi, kas liegtu izciest tiesas noteikto sodu, tādēļ secina, ka /pers. C/ par izdarīto mazāk smagu noziedzīgu nodarījumu ir nosakāms Krimināllikuma 180.panta pirmās daļas sankcijā paredzētais alternatīvais sods – piespiedu darbs, kas pietuvināts Krimināllikuma 40.panta pirmajā daļā noteiktajam zemākajam soda apmēram, ar mērķi – novērst likumpārkāpēju no atkārtota nozieguma izdarīšanas.

Izskatāmās krimināllietas ietvaros /pers. C/ bijis aizturēts no 2017.gada 20.marta līdz 2017.gada 22.martam, kas saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu un 52.panta pirmās daļas 2.punktu ieskaitāms apsūdzētā soda termiņā (lietas 22., 30.lapa).

Ar Valsts policijas Rīgas reģiona pārvaldes Rīgas Kurzemes iecirkņa Kriminālpolicijas nodaļas inspektora O.Rostoka 2017.gada 22.marta lēmumu /pers. C/ piemērots drošības līdzeklis – pieteikšanās noteiktā laikā policijas iestādē (lietas 35.lapa).

Kriminālprocesa likuma 249.panta pirmā daļa noteic, ja procesuālā piespiedu līdzekļa piemērošanas laikā ir zudis vai mainījies tā piemērošanas pamats, mainījušies piemērošanas nosacījumi, personas uzvedība vai ir noskaidroti citi apstākļi, kas noteica piespiedu līdzekļa izvēli, procesa virzītājs pieņem lēmumu par tā grozīšanu vai atcelšanu.

Ievērojot to, ka tiesa ir atzinusi par lietderīgu apsūdzētajam par izdarīto noziedzīgo nodarījumu noteikt sodu, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu, tad pirmstiesas kriminālprocesā piemērotais drošības līdzeklis – pieteikšanās noteiktā laikā policijas iestādē, – ir atceļams.

Lietā par cietušo atzīts AS "Prisma Latvija", kurš Kriminālprocesa likuma 351.panta pirmās daļas noteiktajā kārtībā par 2017.gada 20.martā izdarīto zādzību pieteica kaitējuma kompensāciju par nodarīto mantisko zaudējumu 3,99 *euro* apmērā (lietas 2., 8., 9., 10., 11.lapa).

Apsūdzētais tiesas sēdē atzina cietušā pieteikto kaitējuma kompensāciju, apstiprinot, ka līdz lietas izskatīšanai tiesā, cietušajam radītais mantiskais zaudējums nav atlīdzināts.

Kriminālprocesa likuma 22.pantā deklarēts pamatprincips – personai, kurai ar noziedzīgu nodarījumu radīts kaitējums, ņemot vērā tās morālo aizskārumu, fiziskās ciešanas un mantisko zaudējumu, tiek garantētas procesuālās iespējas morālas un materiālas kompensācijas pieprasīšanai un saņemšanai.

Kriminālprocesa likuma 350.panta pirmā daļa nosaka, ka kompensācija ir naudas izteiksmē noteikta samaksa, ko persona, kura ar noziedzīgu nodarījumu radījusi kaitējumu, samaksā cietušajam kā gandarījumu par morālo aizskārumu, fiziskajām ciešanām un mantisko zaudējumu, savukārt minētā panta otrā daļa noteic, ka kompensācija ir krimināltiesisko attiecību noregulējuma elements, ko apsūdzētais samaksā brīvprātīgi vai uz tiesas nolēmuma pamata.

Kriminālprocesa likuma 352.pantā uzskaitīti kritēriji, kurus tiesa ņem vērā, nosakot kaitējuma kompensāciju.

Ievērojot minēto tiesisko regulējumu un izvērtējot lietā esošo pieteikumu par cietušajam radītā kaitējuma kompensāciju, kas sevī ietver nozagtās mantas vērtības atlīdzināšanu, tiesa secina, ka pieteikums ir pamatots, jo zaudējumu atlīdzināšana cietušajam ir galvenais līdzeklis viņa subjektīvo tiesību un likumīgo interešu aizskāruma novēršanā.

Ievērojot to, ka līdz lietas iztiesāšanai tiesā kaitējums labprātīgi nav atlīdzināts, tad atbilstoši Kriminālprocesa likuma 353.panta pirmās daļas 1.punkta un 352.panta nosacījumiem, tiesas noteiktā kaitējuma kompensācija par mantisko zaudējumu 3,99 *euro* apmērā ir piedzenama no /pers. C/ piedziņas veidā.

Lietā nav uzlikts arests mantai, kā arī nav radušies procesuālie izdevumi, par kuriem būtu pieņemams lēmums, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 366., 368.pantam.

Lietiskie pierādījumi – CD disks, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – iznīcināms pēc sprieduma stāšanās spēkā; sporta bikses "Puma" un četri gaisa atsvaidzinātāji iepakojumā, kas glabājas pie cietušā AS "Prisma Latvija", – atdodami AS "Prisma Latvija" (lietas 44.lapa).

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 511., 512., 520.pantu, tiesa

nosprieda

/pers. C/ atzīt par vainīgu Krimināllikuma 180.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, un noteikt sodu – piespiedu darbs 60 (sešdesmit) stundu apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 52.panta piekto daļu un 52.panta pirmās daļas 2.punktu /pers. C/ soda termiņā ieskaitīt aizturēšanas laiku no 2017.gada 20.marta līdz 2017.gada 22.martam, kas atbilst 16 (sešpadsmit) piespiedu darba stundām.

/pers. C/ piemēroto drošības līdzekli – pieteikšanās noteiktā laikā policijas iestādē, – atcelt.

Noteikt cietušajam AS "Prisma Latvija" kaitējuma kompensāciju par mantisko zaudējumu 3,99 *euro* (trīs *euro*, 99 centa) apmērā.

Piedzīt no /pers. C/ tiesas noteikto kaitējuma kompensāciju 3,99 *euro* (trīs *euro*, 99 centa) apmērā par labu AS "Prisma Latvija".

Lietiskos pierādījumus – CD disku, kas glabājas pie krimināllietas materiāliem, – iznīcināt pēc sprieduma stāšanās spēkā; sporta bikses "Puma" un četrus gaisa atsvaidzinātājus iepakojumā, kas glabājas pie cietušā AS "Prisma Latvija", – atdot AS "Prisma Latvija".

Spriedumu var pārsūdzēt desmit dienu laikā no pilna sprieduma pieejamības dienas apelācijas kārtībā Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu tiesas kolēģijā, sūdzību vai protestu iesniedzot Rīgas pilsētas Pārdaugavas tiesā.

Pilns spriedums pieejams no 2017.gada 28.aprīļa.

Tiesnese D.Treija